

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 24 juni 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Tillnärmning av lagstiftning — Naturligt mineralvatten — Direktiv 2009/54/EG — Artikel 8.2 — Bilaga I — Förbud mot att saluföra naturligt mineralvatten ’från en och samma källa’ under mer än en handelsbeteckning — Begrepp”

I mål C-207/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Vrhovno sodišče (Slovenien) genom beslut av den 16 april 2014, som inkom till domstolen den 25 april 2014, i målet

Hotel Sava Rogaška, gostinstvo, turizem in storitve, d.o.o.

mot

Republika Slovenija,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič, vice ordföranden K. Lenaerts, tillförordnad domare på tredje avdelningen, samt domarna A.Ó Caoimh, E. Jarašiūnas (referent) och C.G. Fernlund,

generaladvokat: N. Jääskinen,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 4 mars 2015,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Hotel Sava Rogaška, gostinstvo, turizem in storitve, d.o.o., genom I. Dobravc Tatalovič och M. Kač, odvetnika,
- Sloveniens regering, genom A. Vran och N. Pintar Gosenca, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek och S. Šindelková, båda i egenskap av ombud,
- Greklands regering, genom I. Chalkias, E. Leftheriotou och A.-E. Vasilopoulou, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: slovenska.

— Europeiska kommissionen, genom S. Grünheid, E. Manhaeve och M. Žebre, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 14 april 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 8.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/54/EG av den 18 juni 2009 om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten (EUT L 164, s. 45, och rättelse i EUT L 306, 2014, s. 8).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Hotel Sava Rogaska, gostinstvo, turizem in storitve, d.o.o. (nedan kallat HSR) och Republika Slovenija (Republiken Slovenien), företrädd av jordbruks- och miljöministeriet (nedan kallat ministeriet), angående ministeriets vägran att erkänna en handelsbeteckning som HSR vill använda för ett naturligt mineralvatten.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Direktiv 2009/54

- 3 Skälen 5, 7 och 9 i direktiv 2009/54 har följande lydelse:

”(5) Det viktigaste syftet med bestämmelser om naturliga mineralvatten bör vara att skydda konsumenters hälsa, att förhindra att konsumenter vilseleds och att säkerställa rättvis handel.

...

(7) Det är viktigt att se till att naturligt mineralvatten när det saluförs har kvar de egenskaper som gjort att det kunnat erkännas som sådant. ...

...

(9) Uppgift i innehållsdeklarationen om ett naturligt mineralvattens analytiska sammansättning bör vara obligatorisk för att säkerställa att konsumenter hålls informerade.”

- 4 I artikel 1.1 i direktivet föreskrivs följande:

”Detta direktiv gäller vatten som utvunnits ur marken i en medlemsstat och som av den ansvariga myndigheten i denna medlemsstat erkänns som naturligt mineralvatten som uppfyller bestämmelserna i bilaga I, avsnitt I.”

- 5 I artikel 4 räknas de behandlingar upp vilka naturligt mineralvatten i sitt tillstånd vid källan får eller inte får utsättas för. I artikel 4.1 a–c föreskrivs således att de behandlingar som tillåts enbart kan godtas ”såvida [de] inte ändrar vattnets sammansättning i fråga om de väsentliga beståndsdelar som ger vattnet dess egenskaper”.

6 Artikel 6 i direktivet föreskriver att behållare som används som förpackning för naturligt mineralvatten ska vara försedd med sådan tillslutning att den hindrar förfalskning eller förorening.

7 I artikel 7.2 i direktivet föreskrivs följande:

”Etiketter för naturligt mineralvatten ska också vara försedda med följande obligatoriska uppgifter:

a) Uppgift om den analytiska sammansättningen med angivande av dess karakteristiska beståndsdelar.

b) Platsen där källan utnyttjas och källans namn.

...”

8 Artikel 8 i nämnda direktiv har följande lydelse:

”1. Namnet på ort, samhälle eller plats får ingå i formuleringen av en handelsbeteckning under förutsättning att det hänvisar till ett naturligt mineralvatten, vars källa exploateras på den plats som beteckningen anger och under förutsättning att detta inte är vilseledande i fråga om denna plats.

2. Det ska vara förbjudet att saluföra naturligt mineralvatten från en och samma källa under mer än en handelsbeteckning.

3. Om etiketter eller inskriptioner på förpackningar i vilka naturligt mineralvatten saluhålls, innehåller en handelsbeteckning som avviker från namnet på källan eller den plats där det utvunnits, ska platsen där det utvunnits eller källans namn anges med bokstäver som är minst en och en halv gånger höjden och bredden på den största av de bokstäver som används för denna handelsbeteckning.

Första stycket ska också tillämpas, och med samma syfte, i fråga om den betydelse som tillskrivs namnet på källan eller platsen där den exploateras med avseende på den handelsbeteckning som används i alla former av reklam som anknyter till naturligt mineralvatten.”

9 Artikel 12 a och b i direktiv 2009/54 föreskriver att Europeiska kommissionen ska anta gränsvärden för koncentrationerna av de beståndsdelar som ingår i naturligt mineralvatten och nödvändiga föreskrifter för att i märkningen ange höga halter av vissa beståndsdelar.

10 Bilaga I till nämnda direktiv innehåller följande punkter i avsnitt I, med rubriken ”Definitioner”:

”1. ’Naturligt mineralvatten’ innebär mikrobiologiskt hälsosamt vatten, i den mening som avses i artikel 5, som har sitt ursprung i en underjordisk grundvattenyta eller förekomst och som kommer från en källa som tappas från ett eller flera naturliga eller borrhåll uttag.

Naturligt mineralvatten kan klart skiljas från vanligt dricksvatten

a) genom sin natur, som karakteriseras av mineralhalt, spårelement eller andra beståndsdelar och, i vissa fall, av särskilda egenskaper,

b) genom sin ursprungliga renhet,

och när båda dessa egenskaper har bevarats intakta på grund av vattnets underjordiska ursprung
...

2. De egenskaper som anges i punkt 1 och som kan ge naturligt mineralvatten hälsofrämjande egenskaper ska ha bedömts

- a) från följande synpunkter:
 - i) geologiska och hydrologiska,
 - ii) fysikaliska, kemiska och fysikalisk-kemiska,
 - iii) mikrobiologiska,
 - iv) vid behov farmakologiska, fysiologiska och kliniska,
- b) enligt de kriterier som räknas upp i avsnitt II,

...

- 3. Sammansättning, temperatur och andra väsentliga egenskaper hos naturligt mineralvatten ska förbli stabila inom gränserna för naturlig variation. De får i synnerhet inte påverkas av eventuella variationer i flödet.

...”

- 11 Avsnitt II i denna bilaga, med rubriken ”Krav och kriterier för användning av definitionen”, räknar upp krav och kriterier som är tillämpliga på geologiska och hydrologiska, fysikaliska, kemiska och fysikalisk-kemiska, mikrobiologiska, kliniska och farmakologiska undersökningar och analyser, vilka enligt punkt 2 b i avsnitt I i nämnda bilaga krävs för att bedöma det naturliga mineralvattnets egenskaper som anges i punkt 1 i detta avsnitt.
- 12 I bilaga II till direktiv 2009/54, med rubriken ”Villkor för utvinning och saluförande av naturligt mineralvatten”, anges i punkt 2 att ”[u]trustning för exploatering av [naturligt mineralvattnet] ska installeras på ett sådant sätt att ... vattnet behåller de egenskaper som motsvarar dem som tillskrivs det och som det har vid källan”.

Direktiv 2000/60/EG

- 13 Artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, s. 1, och rättelse i EGT L 113, 2006, s. 26) har följande lydelse:

”Syftet med detta direktiv är att upprätta en ram för skyddet av inlandsytvatten, vatten i övergångszon, kustvatten och grundvatten, för att

- a) hindra ytterligare försämringar och skydda och förbättra statusen hos akvatiska ekosystem ..., även terrestra ekosystem och våtmarker ...,
- b) främja en hållbar vattenanvändning baserad på ett långsiktigt skydd av tillgängliga vattenresurser, och
- c) eftersträva ökat skydd och förbättring av vattenmiljön ...,
- d) säkerställa en gradvis minskning av förorening av grundvattnet och förhindra ytterligare förorening, och
- e) bidra till att mildra effekterna av översvämning och torka

och därigenom bidra till

- tillräcklig tillgång på ytvatten och grundvatten av god kvalitet som behövs för en hållbar, balanserad och rättvis vattenanvändning,
- en betydande minskning av förorening av grundvattnet,
- skydd för territoriella och marina vatten,
- uppfyllande av målen för relevanta internationella överenskommelser, inbegripet sådana som syftar till att förebygga och eliminera förorening av den marina miljön ...”

14 Artikel 2 i direktivet har följande lydelse:

”I detta direktiv tillämpas följande definitioner:

...

11) *akvifer*: ett eller flera lager under ytan, av berggrund eller andra geologiska skikt med tillräcklig porositet och genomsläpplighet för att medge antingen en betydande ström av grundvatten eller uttag av betydande mängder grundvatten.

12) *grundvattenförekomst*: en avgränsad volym grundvatten i en eller flera akviferer.

...”

Slovensk rätt

15 Rådets direktiv 80/777/EEG av den 15 juli 1980 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten (EGT L 229, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 10, s. 226), i dess ändrade lydelse, som numera är ersatt av direktiv 2009/54, har införlivats i slovensk rätt genom bland annat förordningen om naturligt mineralvatten, källvatten och bordsvatten (Pravilnik o naravni mineralni vodi, izvirski vodi in namizni vodi, Uradni list RS, nr 50/04, 75/05, 45/08) (nedan kallad förordningen).

16 Enligt artikel 4.1 i denna förordning är naturligt mineralvatten sådant vatten som utöver vissa mikrobiologiska krav uppfyller bland annat kravet att det har sitt ursprung i en underjordisk grundvattenyta eller förekomst som är skyddad mot all förorening samt kommer från en källa som tappas från ett eller flera naturliga eller borrhå uttag. I artikel 12.4 i samma förordning stadgas att naturligt mineralvatten från en och samma källa endast får saluföras under en handelsbeteckning.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Det framgår av handlingarna i målet att HSR, den 18 juli 2011, ingav en ansökan till ministeriet om erkännande i Slovenien av handelsbeteckningen ”ROI Roitschocrene” för naturligt mineralvatten från brunnen RgS-2/88.

18 Genom beslut av den 26 februari 2012 avslag ministeriet denna ansökan med motiveringen dels att ett naturligt mineralvatten från en och samma källa, enligt artikel 12.4 i förordningen och artikel 8.2 i direktiv 2009/54, endast får saluföras under en och samma handelsbeteckning, dels att ett naturligt

mineralvatten från samma akvifer som det berörda vattnet men från en annan brunn (benämnd V-3/66-70), redan blivit erkänt som naturligt mineralvatten under handelsbeteckningen "Donat Mg" genom beslut av den 3 juli 2001, och saluförs under denna beteckning.

- 19 HSR väckte talan om ogiltigförklaring av detta beslut av den 26 februari 2012 vid Upravno sodišče Republike Slovenije (Republiken Sloveniens förvaltningsdomstol) och gjorde gällande, för det första, att det vatten som utvinns ur brunnen RgS-2/88 inte är samma vatten som det som utvinns ur brunnen V-3/66-70 och, för det andra, att det måste göras en åtskillnad mellan begreppen "källa" och "akvifer". Efter det att Upravno sodišče ogillat denna talan, överklagade HSR till Vrhovno sodišče (högsta domstolen) under åberopande av att förvaltningsdomstolen hade gjort en felaktig tolkning av begreppet "källa" i artikel 8.2 i direktiv 2009/54.
- 20 Efter att ha erinrat om att den är bunden av de omständigheter som konstaterats i första instans, framhöll Vrhovno sodišče att brunnarna V-3/66-70 och RgS-2/88 har sitt ursprung i samma underjordiska grundvattenyta eller förekomst. I detta avseende har denna domstol preciserat att begreppet "gemensam grundvattenyta eller förekomst" ska utvidgas till att avse "vattenförekomst från samma akvifer". Vidare konstaterade Vrhovno sodišče att ministeriet, genom beslut av den 3 juli 2001, hade erkänt vatten som tappas från källorna RgS-2/88 och V-3/66-70 såsom naturligt mineralvatten under handelsbeteckningen "Donat Mg" trots att det bolag till vilket nämnda beslut var riktat, närmare bestämt Droga Kolinska d.d., inte har något tillstånd att använda vatten från källan RgS-2/88 – eftersom detta tillstånd innehas av HSR i kraft av ett beslut av den 14 februari 2008 – och att Droga Kolinska d.d. följaktligen inte får saluföra detta vatten under handelsbeteckningen "Donat Mg". Det naturliga mineralvattnet Donat Mg finns slutligen inskrivet i registret över naturliga mineralvatten som erkänts i Slovenien och finns även med på den förteckning över naturliga mineralvatten som erkänts av medlemsstaterna (EUT C 95, 2013, s. 38), varvid den angivna källan var Donat-källan.
- 21 Vrhovno sodišče, som konstaterat att det saknas praxis från EU-domstolen på detta område, har frågat sig hur uttrycket "naturligt mineralvatten från och en samma källa", i den mening som avses i artikel 8.2 i direktiv 2009/54, ska tolkas. Vrhovno sodišče har noterat att den flera gånger i direktivet använda termen "källa" inte definieras där. Mot bakgrund av de olika översättningarna av definitionen "naturligt mineralvatten" i bilaga I avsnitt I punkt 1 i direktivet, är det möjligt att tolka uttrycket på flera sätt. Om huvudsyftet är att förebygga att konsumenter vilseleds, borde begreppet "samma källa" förstås som "samma brunn", eftersom det enligt Vrhovno sodišče endast är det vatten som utvinns ur samma brunn som har samma kemiska och mikrobiologiska sammansättning. Det skulle emellertid också vara möjligt att tolka begreppet vidare, så att det omfattar vatten som tas från flera utflöden men som kommer från samma akvifer, i den mening som avses i artikel 2 led 11 i direktiv 2000/60, eller vatten som kommer från samma grundvattenförekomst, i den mening som avses i artikel 2 led 12 i det direktivet.
- 22 Mot denna bakgrund beslutade Vrhovno sodišče att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- "1) Ska artikel 8.2 i [direktiv 2009/54] tolkas så, att 'naturligt mineralvatten från en och samma källa'
- a) innebär vatten från samma enskilda brunn, men däremot inte vatten som utvinns vid en annan brunn, även om det är fråga om vatten som har sitt ursprung i samma akvifer i samma grundvattenförekomst enligt definitionen av begreppen akvifer och grundvattenförekomst i direktiv 2000/60?
 - b) innebär vatten från samma enskilda brunn, men däremot inte vatten som utvinns vid en annan brunn, även om det är fråga om vatten som har sitt ursprung i samma akvifer i samma grundvattenförekomst enligt definitionen av begreppen akvifer och grundvattenförekomst i direktiv 2000/60, med hänsyn tagen till att denna definition även ska göras utifrån omständigheter som avståndet mellan brunnarna, deras djup, den specifika

kvaliteten på vattnet från den enskilda brunnen (till exempel den kemiska och mikrobiologiska sammansättningen), den hydrauliska anslutningen mellan brunnarna och huruvida akviferen är öppen eller sluten,

- c) innebär allt vatten som har sitt ursprung i samma akvifer i samma grundvattenförekomst enligt definitionen av begreppen akvifer och grundvattenförekomst i direktiv 2000/60, oberoende av det faktum att det når markytan via flera brunnar,
 - d) innebär allt vatten som har sitt ursprung i samma akvifer i samma grundvattenförekomst enligt definitionen av begreppen akvifer och grundvattenförekomst i direktiv 2000/60, oberoende av det faktum att det når markytan via flera brunnar, med hänsyn tagen till att denna definition även ska göras utifrån omständigheter som avståndet mellan brunnarna, deras djup, den specifika kvaliteten på vattnet från den enskilda brunnen (till exempel den kemiska och mikrobiologiska sammansättningen), den hydrauliska anslutningen mellan brunnarna och huruvida akviferen är öppen eller sluten?
- 2) Om inte någon av delfrågorna i den första frågan kan besvaras jakande, ska då tolkningen av begreppet 'naturligt mineralvatten från en och samma källa' grunda sig på omständigheter som avståndet mellan brunnarna, deras djup, den specifika kvaliteten på vattnet från den enskilda brunnen, den hydrauliska anslutningen mellan brunnarna och huruvida akviferen är öppen eller sluten?"

Prövning av tolkningsfrågorna

- 23 Den hänskjutande domstolen har ställt sina två frågor, som ska besvaras tillsammans, för att få klarhet i hur begreppet "mineralvatten från en och samma källa", i artikel 8.2 i direktiv 2009/54, ska tolkas.
- 24 Enligt lydelsen i denna bestämmelse "[ska det] vara förbjudet att saluföra naturligt mineralvatten från en och samma källa under mer än en handelsbeteckning". Även om "naturligt mineralvatten" i bilaga I avsnitt I till direktivet definieras som ett "mikrobiologiskt hälsosamt vatten [...] som har sitt ursprung i en underjordisk grundvattenyta eller förekomst och som kommer från en källa som tappas från ett eller flera naturliga eller borrhade uttag", finns det inte någon bestämmelse i direktivet som uttryckligen preciserar hur begreppet "källa" eller "från en och samma källa" ska tolkas.
- 25 Enligt domstolens fasta praxis ska fastställandet av betydelsen av och räckvidden för sådana uttryck som inte definierats i unionsrätten ske i enlighet med deras normala betydelse i vanligt språkbruk, med beaktande av sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som de ingår i (dom EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, punkt 21 och där angiven rättspraxis, och dom Partena, C-137/11, EU:C:2012:593, punkt 56).
- 26 En tolkning av en unionsbestämmelse förutsätter dessutom att de olika språkversionerna av bestämmelsen jämförs (dom Cilfit m.fl., 283/81, EU:C:1982:335, punkt 18, och dom Spanien/rådet, C-36/98, EU:C:2001:64, punkt 47 och där angiven rättspraxis). I händelse av skillnader mellan de olika versionerna, ska bestämmelsen i fråga tolkas mot bakgrund av systematiken i och syftet med de föreskrifter i vilka den ingår (dom Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, punkt 14, och dom Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, punkt 74 och där angiven rättspraxis).
- 27 I förevarande fall kan varken den vedertagna betydelsen av begreppet källa (som kan förstås som både ett vattens uttagspunkt och dess mer allmänna ursprung), jämförelsen mellan olika språkversioner av artikel 8.2 i direktiv 2009/54 eller definitionen av naturligt mineralvatten i bilaga I till detta direktiv, undanröja den hänskjutande domstolens tvivel vad gäller tolkningen av begreppet källa eller räckvidden av uttrycket "från en och samma källa" i den mening som avses i nämnda artikel 8.2. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 33 och 34 i sitt förslag till avgörande, är det inte

möjligt att mot bakgrund av en jämförelse mellan de olika språkversionerna av denna definition avgöra huruvida begreppet avser det aktuella vattnets underjordiska ursprung eller den plats genom vilken eller det ställe på vilket vattnet strömmar ut.

- 28 För att kunna besvara tolkningsfrågan måste man följaktligen utgå från det sammanhang i vilket artikel 8.2 i direktiv 2009/54 ingår och således, i vidare mening, direktivets systematik och syfte.
- 29 Även om definitionen av ”naturligt mineralvatten” i bilaga I avsnitt I punkt 1 första stycket i direktiv 2009/54 i sig inte kan utgöra något stöd vare sig i klargörandet av omfattningen av begreppet källa, eller för förståelsen av uttrycket ”från en och samma källa”, i den mening som avses i artikel 8.2 i direktiv 2009/54, går det likväl av lydelsen i denna definition att sluta sig till att begreppet ”källa” inte ska likställas med begreppet ”underjordisk grundvattenyta eller förekomst”, eftersom nämnda lydelse gör uttrycklig skillnad mellan dessa båda begrepp. Med hänsyn till nämnda lydelse måste ett naturligt mineralvatten följaktligen ha sitt ursprung i en och samma underjordiska grundvattenyta, för att anses komma från en och samma källa.
- 30 Av denna lydelse går det även att sluta sig till att begreppet ”källa” inte heller kan likställas med begreppet ”brunn”, såsom HSR har påstått, eftersom lydelsen uttryckligen preciserar att en källa kan ”tappas från ett eller flera naturliga eller borrhå uttag”. Av detta följer däremot att det inte är av betydelse för frågan om ett naturligt mineralvatten ska anses komma från en och samma källa, i den mening som avses i artikel 8.2 i direktiv 2009/54, huruvida det tappas från en eller flera brunnar.
- 31 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 48 i sitt förslag till avgörande, är den omständigheten, att det naturliga mineralvattnet har sitt ursprung i samma underjordiska grundvattenyta eller förekomst, ett nödvändigt men inte tillräckligt villkor för att det ska kunna betraktas som vatten som kommer från en och samma källa i den mening som avses i artikel 8.2 i direktiv 2009/54. Domstolen erinrar härvid om att definitionen av naturligt mineralvatten, redovisad i punkt 24 i denna dom, kompletteras av ett andra stycke enligt vilket ”[n]aturligt mineralvatten ... klart [kan] skiljas från vanligt dricksvatten ... genom sin natur, som karakteriseras av mineralhalt, spårelement eller andra beståndsdelar och, i vissa fall, av särskilda egenskaper, och genom sin ursprungliga renhet, och när båda dessa egenskaper har bevarats intakta på grund av vattnets underjordiska ursprung ...” Mot bakgrund av att naturligt mineralvatten således också definierats med hänsyn till dess sammansättning, konstaterar domstolen att egenskaperna hos ett naturligt mineralvatten är av avgörande betydelse för att identifiera ett mineralvatten.
- 32 Domstolen erinrar dessutom om att artikel 8 i direktiv 2009/54 inte bara föreskriver ett förbud, i punkt 2, mot saluföring av naturligt mineralvatten från en och samma källa under mer än en handelsbeteckning, utan också, i punkt 1, föreskriver att namnet på ort, samhälle eller plats får ingå i formuleringen av en handelsbeteckning under förutsättning att det hänvisar till ett naturligt mineralvatten, vars källa exploateras på den plats som beteckningen anger och under förutsättning att detta inte är vilseledande i fråga om denna plats. Artikel 8.3 reglerar dessutom etiketter eller reklam för naturligt mineralvatten när det innehåller en handelsbeteckning som avviker från namnet på källan eller den plats där det utvunnits, genom att förskriva att platsen där det utvunnits eller källans namn ska anges ”med bokstäver som är minst en och en halv gånger höjden och bredden på den största av de bokstäver som används för denna handelsbeteckning”.
- 33 Artikel 8 i direktiv 2009/54 har alltså sammantaget som syfte att i varje enskilt fall säkerställa att konsumenten, vid köp av vattnet, mot bakgrund av namnet på källan för det naturliga mineralvattnet eller den plats där det utvunnits, utan tvetydighet kan identifiera vattnets ursprung och med hjälp av detta namn eller platsangivelse kan särskilja ett naturligt mineralvatten från andra naturliga mineralvatten. Enligt denna artikel kan nämnda handelsbeteckning nämligen återge namnet på källan eller platsen för exploateringen – och således användas som sådan för att identifiera det ifrågavarande vattnet – eller också avvika från namnet på källan eller den plats där källan utnyttjas, varvid detta

namn eller denna platsangivelse ska anges med större bokstäver än de som används för handelsbeteckningen. I denna artikel ges alltså namnet på källan, eller i förekommande fall den plats där vattnet utvinns, en avgörande roll vid identifieringen av ett naturligt mineralvatten.

- 34 Betydelsen av namnet på källan eller den plats där vattnet utvinns vid identifieringen av ett naturligt mineralvatten framgår också av artikel 7.2 b i direktiv 2009/54, enligt vilken etiketter för naturligt mineralvatten obligatoriskt ska vara försedda med uppgifter om platsen där källan utnyttjas och källans namn.
- 35 Eftersom namnet på källan för ett naturligt mineralvatten spelar en avgörande roll vid identifieringen av detta vatten, och eftersom – såsom redovisats ovan i punkt 31 i denna dom – ett visst naturligt mineralvatten främst identifieras med hänsyn till dess egenskaper, är det med nödvändighet egenskaperna hos ett naturligt mineralvatten som i väsentligt avseende avgör identiteten av den källa från vilken vattnet utvinns. Begreppet naturligt mineralvatten ”från en och samma källa” ska följaktligen i huvudsak förstås som ett naturligt mineralvatten som inte bara har sitt ursprung i en och samma underjordiska grundvattenyta eller förekomst, utan som dessutom har samma egenskaper.
- 36 Denna tolkning finner för det första stöd i systematiken i direktiv 2009/54. En läsning av hela direktivet ger nämligen vid handen att ett naturligt mineralvattens egenskaper har en avgörande betydelse vid tillämpningen av direktivet.
- 37 I detta avseende kan bland annat artikel 4 i direktiv 2009/54 nämnas, som anger de behandlingar som ett naturligt mineralvatten i sitt tillstånd vid källan får utsättas för. Enligt den artikeln är de behandlingar som anges i punkt 1 a–c i samma artikel endast tillåtna ”såvida [dessa behandlingar] inte ändrar vattnets sammansättning i fråga om de väsentliga beståndsdelar som ger vattnet dess egenskaper”. Nämnas kan också artikel 6 i detta direktiv, som genom att föreskriva att en behållare som används som förpackning för naturligt mineralvatten ska vara försedd med sådan tillslutning att den hindrar förfälskning eller förorening, säkerställer att det naturliga mineralvattnets kvalitativa och sanitära egenskaper bibehålls under hela produktions- och handelskedjan.
- 38 Även artikel 7.2 a i direktiv 2009/54 kan nämnas. Den bestämmelsen föreskriver att etiketter för naturligt mineralvatten obligatoriskt ska vara försedda med ”[u]ppgift om den analytiska sammansättningen med angivande av dess karakteristiska beståndsdelar”. Dessutom kan artikel 12 a och b i samma direktiv nämnas, enligt vilken kommissionen ska anta gränsvärden för koncentrationerna av de beståndsdelar som ingår i naturligt mineralvatten och nödvändiga föreskrifter för att i märkningen ange höga halter av vissa beståndsdelar. Slutligen nämner domstolen bilaga II till detta direktiv, där det i punkt 2 anges att utrustning för exploatering av ett naturligt mineralvatten bland annat ska installeras på ett sådant sätt att ”vattnet behåller de egenskaper som motsvarar dem som tillskrivs det och som det har vid källan”.
- 39 Den tolkning som redovisats i punkt 35 i denna dom är för det andra den enda som säkerställer att de mål som eftersträvas i direktiv 2009/54 uppfylls.
- 40 I detta avseende anger skäl 5 i direktiv 2009/54 att det viktigaste syftet med bestämmelser om naturliga mineralvatten bör vara att skydda konsumenters hälsa, att förhindra att konsumenter vilseleds och att säkerställa rättvis handel. På samma sätt anger skäl 7 i nämnda direktiv att det är viktigt att se till att naturligt mineralvatten, när det saluförs, har kvar de egenskaper som gjort att det kunnat erkännas som sådant. Skäl 9 i nämnda direktiv anger att uppgift i innehållsdeklarationen om ett naturligt mineralvattens analytiska sammansättning bör vara obligatorisk för att säkerställa att konsumenter hålls informerade.

- 41 Eftersom handelsbeteckningen för ett naturligt mineralvatten, med hänsyn till konstaterandena i punkterna 29–35 i denna dom, måste vara knuten till vattnets egenskaper, skulle konsumenterna vilseledas och inte själva vara i stånd att göra ett upplyst val mot bakgrund av ett naturligt mineralvattens eventuella egenskaper vad gäller hälsoskydd, om det var möjligt att sälja ett naturligt mineralvatten med samma ursprung och med samma egenskaper, under olika handelsbeteckningar.
- 42 I bilaga I till direktiv 2009/54 anges dessutom de egenskaper som är relevanta för att identifiera ett mineralvatten. Dessa egenskaper avser särskilt mineralhalt, spårelement eller andra beståndsdelar, samt de synpunkter och kriterier från vilka dessa egenskaper ska ha bedömts. Nämda kriterier räknas upp i avsnitt II av vilket det till exempel framgår att det för geologiska och hydrologiska undersökningar bland annat krävs angivande av den exakta platsen för uttaget och av det hydrogeologiska skiktets stratigrafi. Vidare framgår av detta avsnitt att de obligatoriska fysikaliska, kemiska och fysikalisk-kemiska undersökningarna bland annat ska fastställa förhållandet mellan terrängens beskaffenhet och arten och typen av mineral i vattnet. I nämnda bilaga anges också att "[s]ammansättning, temperatur och andra väsentliga egenskaper hos naturligt mineralvatten ska förbli stabila inom gränserna för naturlig variation".
- 43 I detta avseende saknas det anledning att vid bedömningen av ovannämnda egenskaper och senare vid tolkningen av artikel 8.2 i direktiv 2009/54 beakta begreppen "akvifer" och "grundvattenförekomst" i direktiv 2000/60. Det framgår nämligen av artikel 1 i detta direktiv, och av domstolens praxis (se, för ett liknande resonemang, dom kommissionen/Luxemburg, C-32/05, EU:C:2006:749, punkt 41, och dom kommissionen/Tyskland, C-525/12, EU:C:2014:2202, punkt 50), att direktiv 2000/60 eftersträvar ett syfte som skiljer sig från det som eftersträvas i direktiv 2009/54. Medan det förra i huvudsak eftersträvar miljömässiga syften, eftersträvar det senare att skydda konsumenters hälsa, att förhindra att konsumenter vilseleds och att säkerställa rättvis handel. Bestämmelser i direktiv 2000/60 kan följaktligen inte anses relevanta för den i förevarande fall efterfrågade tolkningen (se, analogt, dom Møller, C-585/10, EU:C:2011:847, punkt 37).
- 44 Frågan huruvida ett naturligt mineralvatten kommer "från en och samma källa", i den mening som avses i artikel 8.2 i direktiv 2009/54, kan således enbart besvaras mot bakgrund av bestämmelserna i detta direktiv.
- 45 Av det ovanstående följer att de ställda frågorna, med hänsyn till definitionen av naturligt mineralvatten i bilaga I till direktiv 2009/54, systematiken i detta direktiv samt de mål som eftersträvas däri, ska besvaras enligt följande: Begreppet "naturligt mineralvatten från en och samma källa" i artikel 8.2 i direktiv 2009/54 ska tolkas så, att det betecknar ett naturligt mineralvatten som tappas från ett eller flera naturliga eller borrhåll uttag och som har sitt ursprung från en och samma grundvattennivå eller en och samma förekomst, om detta vatten – med avseende på de kriterier som anges i bilaga I till direktivet – har identiska egenskaper i samtliga dessa naturliga eller borrhåll uttag, vilka förblir stabila inom gränserna för naturlig variation.

Rättegångskostnader

- 46 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Begreppet "naturligt mineralvatten från en och samma källa" i artikel 8.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/54/EG av den 18 juni 2009 om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten, ska tolkas så, att det betecknar ett naturligt mineralvatten som tappas från ett

eller flera naturliga eller borrhade uttag och som har sitt ursprung från en och samma grundvattennivå eller en och samma förekomst, om detta vatten – med avseende på de kriterier som anges i bilaga I till direktivet – har identiska egenskaper i samtliga dessa naturliga eller borrhade uttag, vilka förblir stabila inom gränserna för naturlig variation.

Underskrifter